

Codul comercial

Codul de comerț a fost adoptat prin Decretul-lege nr. 1.233/1887 și publicat în M. Of. nr. 31 din 10 mai 1887. La elaborarea acestei ediții actualizate s-a avut în vedere textul codului editat, cu toate modificările intervenite până în 1944, de către Ministerul Justiției, fiind introduse modificările ulterioare aduse prin:

- Legea nr. 165/1944 pentru adăugirea unor dispozițiuni la art. 26 și 27 din Codul Comercial (M. Of. nr. 74 din 28 martie 1944);
- Legea nr. 590/1944 pentru modificarea unor texte din Legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă din 8 mai 1934, cu modificările ulterioare (M. Of. nr. 167 din 26 iulie 1945);
- Legea nr. 63/1947 (M. Of. nr. 75 bis din 31 martie 1947);
- Legea nr. 180/1947 pentru modificarea art. 1.191-1.195, 1.621, 1.686 din Codul civil, art. 478 din Codul comercial și art. 35 din Legea nr. 358 din 3 iulie 1944 (M. Of. nr. 129 din 10 iunie 1947);
- Decretul nr. 154/1948 (M. Of. nr. 166 din 21 iulie 1948)
- Decretul nr. 185/1949 pentru modificarea și abrogarea unor dispozițiuni privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă și emancipațiune (B. Of. nr. 25 din 30 aprilie 1949);
- Decretul nr. 205/1950 privind modificarea art. 1.206 și art. 1.906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1.200 pct. 3 și a art. 1.207-1.222 din același cod, precum și pentru abrogarea art. 53 din Codul comercial (B. Of. nr. 68 din 12 august 1950);
- Decretul nr. 247/1950 (B. Of. nr. 104 din 16 noiembrie 1950);
- Legea nr. 3/1972 cu privire la activitatea de comerț interior (B. Of. nr. 41 din 24 aprilie 1972);
- Decretul nr. 424/1972 pentru constituirea, organizarea și funcționarea societăților mixte în Republica Socialistă România (B. Of. nr. 121 din 4 noiembrie 1972);
- **Legea nr. 31/1990** privind societățile comerciale (M. Of. nr. 126-127 din 17 noiembrie 1990);
- **Legea nr. 64/1995** privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului (M. Of. nr. 130 din 29 ianuarie 1995);
- **Legea nr. 136/1995** privind asigurările și reasigurările în România (M. Of. nr. 303 din 30 decembrie 1995);
- **O.U.G. nr. 32/1997** pentru modificarea și completarea Legii 31/1990 privind societățile comerciale (M. Of. nr. 133 din 27 iunie 1997);
- **Legea nr. 99/1999** privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice (M. Of. nr. 236 din 27 mai 1999);
- **O.U.G. nr. 138/2000** pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă (M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000), astfel cum a fost modificată prin O.U.G. nr. 59/2001 (M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001) (O.U.G. nr. 59/2001 a fost respinsă prin Legea nr. 69/2005 (M. Of. nr. 612 din 14 iulie 2005)), și aprobată cu modificări și completări prin **Legea nr. 219/2005** (M. Of. nr. 609 din 14 iulie 2005).

Cartea I Despre comerț în general

Titlul I. Dispoziții generale	1-2
Titlul II. Despre faptele de comerț	3-6
Titlul III. Despre comercianți	7-21
Titlul IV. Despre registrele comercianților	22-34
Titlul V. Despre obligațiile comerciale în general	35-59
Titlul VI. Despre vânzare	60-73
Titlul VII. Despre report	74-76
Titlul VIII. Despre societăți și despre asociațiuni comerciale	77-269
Capitolul I. Despre societăți (<i>abrogat</i>)	77-250
Capitolul II. Despre asociațiuni	251-263
Secțiunea I. Despre asociațiunea în participațiune	251-256
Secțiunea a II-a. Despre asociațiunea de asigurare mutuală	257-263
Capitolul III. Dispoziții penale și tranzitorii (<i>abrogat</i>)	264-269
Titlul IX. Despre cambie și despre cec (<i>abrogat</i>)	270-369
Titlul X. Despre contul curent	370-373
Titlul XI. Despre mandatul comercial și despre comision	374-412
Capitolul I. Despre mandatul comercial	374-404
Secțiunea I. Despre mandatul comercial în general	374-391
Secțiunea a II-a. Despre prepuși și reprezentanți	392-401
Secțiunea a III-a. Despre comișii călători pentru comerț	402-403
Secțiunea a IV-a. Despre comișii pentru negoț	404
Capitolul II. Despre comision	405-412
Titlul XII. Despre contractul de transport	413-441
Titlul XIII. Despre contractul de asigurare (<i>abrogat</i>)	442-477
Titlul XIV. Despre gaj (<i>abrogat</i>)	478-489

Cartea II**Despre comerțul maritim și despre navigație**

Titlul I. Despre vase și proprietarii lor	490-505
Titlul II. Despre căpitan	506-530
Titlul III. Despre înrolarea și salariile persoanelor echipajului	531-556
Titlul IV. Despre contractul de închiriere	557-600
Capitolul I. Dispoziții generale	557-564
Capitolul II. Despre polița de încărcare	565-570
Capitolul III. Despre navlu (chirie)	571-591
Capitolul IV. Despre călători	592-600
Titlul V. Despre împrumutul maritim	601-615
Titlul VI. Despre asigurarea în contra riscurilor navigației	616-653
Capitolul I. Despre contractul de asigurare și despre obligațiile asigurătorului și asiguratului	616-643
Capitolul II. Despre abandon	644-653
Titlul VII. Despre avarii și despre contribuție	654-671
Capitolul I. Despre avarii	654-658
Capitolul II. Despre contribuție	658-671
Titlul VIII. Despre pagubele cauzate prin lovirea vaselor (abordaj)	672-677
Titlul IX. Despre creanțele privilegiate	678-694
Capitolul I. Dispoziții generale	678-682
Capitolul II. Despre creanțele privilegiate asupra lucrurilor încărcate	683-684
Capitolul III. Despre creanțele privilegiate asupra navlului	685
Capitolul IV. Despre creanțele privilegiate asupra vasului	686-694

Cartea III**Despre faliment (abrogată)**

Cartea IV
Despre exercițiul acțiunilor comerciale
și despre durata lor

Titlul I. Despre exercițiul acțiunilor comerciale	889-944
Capitolul I. Dispoziții generale	889-909
Capitolul II. Despre sechestrarea, urmărirea și vânzarea silită a vaselor	910-935
Capitolul III. Dispoziții speciale de procedură în materie de faliment (<i>abrogat</i>)	936-944
Titlul II. Despre prescripție	945-956
Titlul III. Dispoziții tranzitorii	957-971

CARTEA I DESPRE COMERȚ ÎN GENERAL

Titlul I. Dispoziții generale

Art. 1. (1) În comerț se aplică legea de față.

(2) Unde ea nu dispune se aplică Codul civil.

Art. 2. Bursele, bâlciurile (iarmarocurile), târgurile, docurile și antrepozitele, precum și celelalte instituții care servesc comerțului, se reglementează prin legile și regulamentele lor speciale.

Notă: A se vedea și: Legea nr. 357/2005 privind bursele de mărfuri, precum și Regulamentul privind avizarea, supravegherea, controlul și sancționarea activității bursei de mărfuri, aprobat prin Decizia Colegiului de conducere al Camerei de Comerț și Industrie a României nr. 7/2006 (M. Of. nr. 753 din 5 septembrie 2006); Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare.

Titlul II. Despre faptele de comerț

Art. 3. Legea consideră ca fapte de comerț:

1. Cumpărările de produse sau de mărfuri spre a se revinde, fie în natură, fie după ce se vor fi lucrat sau pus în lucru, ori numai spre a se închiria; asemenea și cumpărarea, spre a se revinde, de obligațiuni ale statului sau alte titluri de credit circulând în comerț;

2. Vânzările de produse, vânzările și închirierile de mărfuri în natură sau lucrate, și vânzările de obligațiuni ale statului sau alte titluri de credit circulând în comerț, când vor fi fost cumpărate cu scop de revânzare sau închiriere;

3. Contractele de report asupra obligațiunilor de stat sau a altor titluri de credit circulând în comerț;

4. Cumpărările sau vânzările de părți sau de acțiuni ale societăților comerciale;

5. Orice întreprinderi de furnituri;

6. Întreprinderile de spectacole publice;

7. Întreprinderile de comisioane, agenții și oficiuri de afaceri;

8. Întreprinderile de construcții;

9. Întreprinderile de fabrici, de manufactură și imprimerie;
10. Întreprinderile de editură, librărie și obiecte de artă, când altul decât autorul sau artistul vinde;
11. Operațiunile de bancă și schimb;
12. Operațiunile de mijlocire (sămsărie) în afaceri comerciale;
13. Întreprinderile de transporturi de persoane sau de lucruri pe apă sau pe uscat;
14. Cambiile și ordinele de produse sau mărfuri;
15. Construirea, cumpărarea, vânzarea și revânzarea de tot felul de vase pentru navigația interioară și exterioară și tot ce privește la echiparea, armarea și aprovizionarea unui vas;
16. Expedițiile maritime, închirierile de vase, împrumuturile maritime și toate contractele privitoare la comerțul de mare și la navigație;
17. Asigurările terestre, chiar mutuale, în contra daunelor și asupra vieții;
18. Asigurările, chiar mutuale, contra riscurilor navigației;
19. Depozitele pentru cauză de comerț;
20. Depozitele în docuri și antrepozite, precum și toate operațiunile asupra recipiselor de depozit (warante) și asupra scrisurilor de gaj, liberate de ele.

Art. 4. Se socotesc, afară de acestea, ca fapte de comerț, celelalte contracte și obligațiuni ale unui comerciant, dacă nu sunt de natură civilă sau dacă contrariul nu rezultă din însuși actul.

Art. 5. Nu se poate considera ca fapt de comerț cumpărarea de produse sau de mărfuri ce s-ar face pentru uzul sau consumația cumpărătorului, ori a familiei sale; de asemenea, revânzarea acestor lucruri și nici vânzarea produselor pe care proprietarul sau cultivatorul le are după pământul său sau cel cultivat de dânsul.

Notă: A se vedea și dispozițiile Legii nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, care prevede posibilitatea constituirii unei societăți comerciale care să aibă ca obiect social activități agricole.

Art. 6. (1) Asigurările de lucruri sau stabilimente care nu sunt obiectul comerțului și asigurările asupra vieții sunt fapte de comerț numai în ce privește pe asigurător.

(2) Contul curent și cecul nu sunt considerate ca fapte de comerț în ce privește pe necomercianți, afară numai dacă ele n-au o cauză comercială.

Titlul III. Despre comercianți

Art. 7. Sunt comercianți aceia care fac fapte de comerț, având comerțul ca o profesiune obișnuită, și societățile comerciale.

Notă: 1. A se vedea și dispozițiile art. 1 alin. (2) din Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată, cu modificările ulterioare, potrivit căroră: „*În înțelesul prezentei legi, comercianții sunt persoanele fizice și asociațiile familiale, care efectuează în mod obișnuit acte de comerț, societățile comerciale, companiile naționale și societățile naționale, regiile autonome, grupurile de interes economic cu caracter comercial și organizațiile cooperatiste.*”

2. A se vedea și dispozițiile O.U.G. nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale (M. Of. nr. 328 din 25 aprilie 2008).

Art. 8. Statul, județul și comuna nu pot avea calitatea de comercianți.

Notă: A se vedea și dispozițiile art. 21 din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, republicată (M. Of. nr. 123 din 20 februarie 2007).

Art. 9. Orice persoană care într-un chip accidental face o operațiune de comerț nu poate fi considerată ca comerciant; ea este însă supusă legilor și jurisdicției comerciale pentru toate contestațiile ce se pot ridica din această operațiune.

Art. 10-12. ¹⁾ *Abrogate.*

Art. 13. (1) Tatăl sau mama care exercită puterea părintească sau, în lipsa lor, tutorele, nu pot continua comerțul în interesul unui minor dacă nu vor fi autorizați, cel dintâi de tribunalul civil și cel de al doilea prin încheierea consiliului de familie omologată de tribunal.

(2) Actul de autorizare va fi afișat și publicat conform art. 10.

Notă: 1. Instituția consiliului de familie, reglementată prin art. 355-369 Cod civil, a fost desființată odată cu abrogarea acestor prevederi prin art. 49 din Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice.

¹⁾ Art. 10-12 au fost abrogate prin Decretul nr. 185/1949.

În prezent, autoritatea competentă să dea autorizarea prevăzută de art. 13 este autoritatea tutelară.

2. În reglementarea actuală, toate formalitățile de publicitate privitoare la actele și faptele unui comerciant se fac prin înscrierea de mențiuni în registrul comerțului, potrivit procedurii prevăzute de Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului.

Art. 14. Interzisul și cel pus sub un consiliu judiciar nu pot fi comercianți și nici a continua un comerț.

Notă: Instituția consiliului judiciar, reglementată de art. 458-460 Cod civil, a fost desființată ca urmare a abrogării acestor articole prin art. 49 din Decretul nr. 32/1954.

Art. 15-16. ¹⁾ *Abrogate.*

Art. 17. Când prin contractul de căsătorie bărbatul va avea vreun drept asupra bunurilor câștigate de femeie, aceste bunuri și veniturile lor rămân exclusiv afectate la plata datoriilor comerciale.

Notă: Art. 17 nu mai are aplicabilitate practică, dispozițiile acestuia fiind în strânsă legătură cu cele ale art. 15-16, care au fost abrogate. De altfel, instituția contractului de căsătorie, reglementat de art. 1223-1293 Cod civil, a fost abrogată prin art. 49 din Decretul nr. 32/1954, în prezent regimul matrimonial fiind cel al comunității de bunuri, reglementat de Codul familiei.

Art. 18. ²⁾ *Abrogat.*

Art. 19. (1) Contractul de căsătorie între persoane dintre care una este comerciantă va trebui să fie trimis în copie certificată, în termen de o lună de la data lui, de către ofițerul stării civile care a celebrat căsătoria, la tribunalul în jurisdicția căruia se găsește stabilimentul comerciantului, pentru a fi publicat conform art. 10.

(2) Ofițerul stării civile care va omite a îndeplini îndatorirea impusă prin acest articol va fi supus la o amendă de 25 până la 100 de lei; iar dacă

¹⁾ Art. 15-16 au fost abrogate prin Legea din 20 aprilie 1932 privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii măritate.

²⁾ Art. 18 a fost abrogat prin Decretul nr. 185/1949.

omisiunea a fost făcută cu rea-credință, la destituire; în amândouă cazurile fără prejudiciul drepturilor părților interesate.

Notă: 1. Art. 19 nu mai are aplicabilitate practică, deoarece instituția contractului de căsătorie, reglementat de art. 1223-1293 Cod civil, a fost abrogată prin art. 49 din Decretul nr. 32/1954, în prezent regimul matrimonial fiind cel al comunității de bunuri, reglementat de Codul familiei. De altfel, Legea nr. 119/1996 privind actele de stare civilă nu instituie obligativitatea cunoașterii de către ofițerul de stare civilă a profesiei, ocupației viitorilor soți și nici trimiterea din oficiu a unui extras de pe actul de căsătorie instanțelor judecătorești.

2. A se vedea și art. 13 din Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, potrivit căruia cererea de înmatriculare a unui comerciant persoană fizică în registrul comerțului va cuprinde, printre altele, și: *„numele și prenumele, codul numeric personal, domiciliul, cetățenia, data și locul nașterii, starea civilă și activitatea comercială anterioară”*.

Art. 20. Dacă soțul devine comerciant în urma căsătoriei sale, dânsul este dator să depună copie după contractul său de căsătorie, în termen de o lună, din ziua când și-a început comerțul, sub pedeapsă, în caz de faliment, de a fi considerat ca un bancrutar simplu.

Notă: 1. Art. 20 nu mai are aplicabilitate practică, instituția contractului de căsătorie, reglementat de art. 1223-1293 Cod civil, fiind abrogată prin art. 49 din Decretul nr. 32/1954. De asemenea, art. 877 pct. 2 din Codul comercial, care declara culpabil de bancrută simplă pe comerciantul care a încetat plățile, dacă, având contract de căsătorie, nu s-a conformat dispoziției art. 19 și 20, a fost abrogat prin Legea nr. 64/1995 privind reorganizarea judiciară și falimentul. În prezent, faptele care constituie infracțiunea de bancrută simplă sunt enumerate în art. 143 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței.

2. A se vedea și dispozițiile art. 21-22 din Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată, referitoare la mențiunile în registrul comerțului și termenul în care acestea trebuie făcute.

Art. 21. (1) Cererea de separație de patrimonii între soți, dintre care unul este comerciant, trebuie să fie publicată în modul prevăzut de art. 10.

(2) Hotărârea asupra cererii de separație nu va putea fi pronunțată decât după o lună de zile de la sus-zisa publicație.

(3) Dacă se admite separația, hotărârea definitivă va trebui să fie publicată tot în același mod, în termen de o lună de la data ei.

(4) În lipsa acestei publicații, creditorii comerțului soțului pot opune, oricând interesul lor o cere, nulitatea separației pronunțate și să atace restituirea drepturilor dotale ale femeii, dacă a avut loc.

(5) Deosebit de aceasta, ei pot să exercite acțiunea ce le acordă art. 975 din Codul civil, când separația ar fi fost făcută în fraudă drepturilor lor.

Notă: 1. Separația de patrimonii era reglementată în art. 1256 și urm. din Codul civil, în prezent abrogate prin Decretul nr. 32/1954.

2. A se vedea și dispozițiile art. 21-22 din Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată, referitoare la mențiunile în registrul comerțului și termenul în care acestea trebuie făcute.